

Beleidsnotitie Zelfbeheer Openbaar Groen Gemeente Oldebroek

Beleidsnotitie

Zelfbeheer Openbaar Groen

Datum: Januari 2014

Naam: Beleidsnotitie Zelfbeheer Openbaar Groen, afdeling Omgeving

Sectie: Openbaar Groen

VOORWOORD

In het kader van "Oldebroek voor mekaar" wordt door gemeente Oldebroek verschillende activiteiten ondernomen om zelfbeheer van openbaar groen bij de bewoners en bedrijven binnen gemeente Oldebroek onder de aandacht te brengen.

1. INLEIDING

Bij de gemeente Oldebroek komen om uiteenlopende redenen aanvragen voor zelfbeheer van openbaar groen binnen. Elke situatie is anders. In het ene geval willen bewoners de groenkwaliteit in hun buurt verbeteren in het andere geval willen bewoners er grond bij kopen maar is dit niet mogelijk. Vaak wordt er dan aan zelfbeheer gedacht. Op het moment heeft de gemeente Oldebroek geen beleid vastgesteld om met deze verzoeken aan de slag te kunnen gaan. Deze beleidsnotitie biedt handvatten voor het in Zelfbeheer uitgeven van Openbaar Groen.

1.1 Leeswijzer

De nota zelfbeheer openbaar groen is opgebouwd uit meerdere hoofdstukken. Hoofdstuk 1 is een inleiding op het onderwerp met de huidige stand van zaken. Hoofdstuk 2 beschrijft de beleidskaders en randvoorwaarden. In hoofdstuk 3 zijn aanbevelingen opgenomen. Hoofdstuk 4 geeft een beschrijving van de financiën en hoofdstuk 5 sluit af met de uitvoering van het beleid.

1.2 Huidig beleid

In de gemeente Oldebroek is nu geen passend beleid voor het zelfbeheer van openbaar groen. Binnen de gemeente Oldebroek spelen diverse zaken rondom openbaar groen waar zelfbeheer van een openbaar groen een oplossing kan bieden. Goede beleidsmatige handvatten voor het omgaan met zelfbeheer is dan ook noodzakelijk.

Om te onderzoeken hoe zelfbeheer in de gemeente tot stand kan komen is er op initiatief van bewoners gestart met een pilot in de Wiardi Beckmanstraat te Wezep. Inmiddels is dit project met succes afgerond en nemen de bewoners het onderhoud van het groen in hun straat voor vijf jaar over van de gemeente.

1.3 Doelstelling nieuw beleid

Met de beleidsnotitie 'Zelfbeheer Openbaar Groen' wil de gemeente Oldebroek op een praktische, uitvoerbare en doelgerichte wijze inzichtelijk maken welke kaders en randvoorwaarden gesteld worden aan het zelfbeheer van openbaar groen. Naast de beleidsnotitie Zelfbeheer Openbaar Groen is een folder opgesteld waar bewoners op een overzichtelijk wijze worden geïnformeerd over het zelfbeheer van openbaar groen.

Zelfbeheer van openbaar groen heeft als doel om de participatie in een wijk, buurt of straat te vergroten. Winst voor de gemeente Oldebroek is een hogere kwaliteit van onderhoud, dus een hoger beeldkwaliteitsniveau (beeldkwaliteit A of B in plaats van "onze" beeldkwaliteit C). Ook voelen bewoners zich meer betrokken bij hun dagelijkse leefomgeving.

2. BELEIDSKADERS ZELFBEHEER OPENBAAR GROEN

In dit hoofdstuk zijn kaders en afwegingen opgenomen voor het zelfbeheer van openbaar groen en de daarbij te gebruiken methode. Met behulp van deze kaders en afwegingen heeft de gemeente de mogelijkheid deze zaken overzichtelijk en planmatig aan te pakken.

2.1 Groenstructuur

In de Groenvisie zijn de groene hoofd- en wijkstructuur bepaald. Het groen in deze structuren is bepalend voor het behoud en het versterken van de identiteit en uitstraling van de dorpen. Het groen in de hoofdstructuur kan onder strengere voorwaarden worden uitgegeven in zelfbeheer. De groenstroken opgenomen in de groene wijkstructuur komen ten alle tijden in aanmerking voor zelfbeheer.

2.2 Welk Groen wel of niet zelf doen?

In de gemeente Oldebroek zijn verschillende soorten groenstroken en plantsoenen. Niet elk plantsoen komt in aanmerking voor zelfbeheer. Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn de veiligheid van bewoners, noodzakelijke specialistische kennis en de grote van het plantsoen.

Niet alle groenstroken zijn geschikt om door bewoners zelf te worden gebruikt. Groenstroken die zijn gelegen aan een drukke weg komen niet in aanmerking voor zelfbeheer.

Voor sommige beplantingstypes is specialistische kennis nodig. De gemeente Oldebroek zorgt ervoor dat de bewoners beschikken over de juist vaardigheden en kennis om met openbaar groen aan de slag

te gaan. De bomen in de groenstrook die in zelfbeheer wordt genomen worden door de gemeente onderhouden.

De plantsoenen die in aanmerkingen komen voor zelfbeheer moeten een aaneengesloten of logisch geheel vormen. In een straat met meerdere plantsoenen komen alle plantsoenen gezamenlijk in aanmerking. Hiervoor is gekozen vanwege de beheerbaarheid van de overige plantsoenen.

Een commissie bestaande uit een medewerker Zelfbeheer, een beleidsmedewerker Stedenbouw en een beleidsmedewerker Groen en Landschap toetst de aanvraag op mogelijke ontwikkelingen, renovaties, reconstructies en de beeldkwaliteit waarbij het groen van belang is. De regel zal zijn; zelfbeheer tenzij openbaar of overheidsbelang dit niet toestaat. Hierbij moet worden gedacht aan bijvoorbeeld sociale veiligheid, parkeren en het waarborgen van ruimtelijke kwaliteit. De commissie wordt alleen ingezet bij zelfbeheer projecten die plaats vinden in de groene hoofdstructuur vastgelegd in de Groenvisie.

2.3 Samen Groen Doen

Bij zelfbeheer van openbaar groen blijft de gemeente Oldebroek eigenaar van de gronden. Met de zelfbeheerder(s) wordt een overeenkomst afgesloten waarin staat opgenomen dat zij het beheer van het groen van de gemeente Oldebroek voor een bepaalde periode overnemen. Zelfbeheer is nadrukkelijk niet het in beheer nemen van een groenstrook van de gemeente om de tuin te verlengen.

In het bestemmingsplan wordt de functie en globale inrichting van gronden beschreven. Bij zelfbeheer van openbaar groen blijft de huidige bestemming behouden.

Zelfbeheer van openbaar groen kan samen met de burens of alleen. In het geval dat er een stuk openbaar groen naast een woning is gelegen waarbij andere bewoners niet direct bij betrokken zijn is het mogelijk om deze groen strook alleen te beheren. In een straat hoeft niet iedereen te participeren in het samen groen doen. Minimaal zeventig procent van de omwonenden heeft geen bezwaren tegen het voorstel, maar zij hoeven niet allemaal actief mee te werken.

Van de zelfbeheerders is er één aanspreekpunt voor de gemeente.

2.4 Vormen van zelfbeheer

Er zijn verschillende mogelijkheden voor zelfbeheer van openbaar groen. Als het groen in de straat of buurt van voldoende kwaliteit is maar het onderhoud kan extra aandacht gebruiken dan is het alleen onderhouden van het huidige groen een mogelijkheid.

Het is ook mogelijk om gezamenlijk een beplantingsplan te maken voor de groenstroken die in aanmerking komen voor zelfbeheer. De prioritering van de zelfbeheerprojecten die hiervoor worden aangemeld geschiedt op basis van jaar van aanleg. Projecten waarbij het afschrijvingstermijn bijna is bereikt komen als eerste aanbod.

Gezamenlijk met een medewerker van de gemeente en de zelfbeheerder(s) wordt er aan de hand van de beplantingslijst in de bijlage gezocht naar de juiste beplanting voor de groenstrook.

Staat de beplanting niet in de lijst dan kan de beplanting alleen op kosten van de zelfbeheerder(s) worden aangeschaft. Uitgangspunt hierbij is dat de bewoners het planten van de beplanting op zich nemen. Tenzij het specialistische werkzaamheden betreft.

Nadat de beplanting is aangeplant nemen de bewoners het beheer van de groenstroken, voor een vastgelegde periode, over. Dit is een periode van minimaal vijf jaar. Na afloop van deze termijn wordt de overeenkomst telkens stilzwijgend verlengd voor een periode van één jaar, tenzij tenminste drie maanden voor het aflopen van de termijn een schriftelijk verzoek tot opzegging wordt ingediend door de bewoners.

2.5 Randvoorwaarden

- Zelfbeheer kan alleen als de beeldkwaliteit minimaal gelijk is aan- maar liefst hoger dan de beeldkwaliteit die door gemeente Oldebroek voor die locatie is vastgesteld;
- Zelfbeheer mag het verdere beheer van groen in de openbare ruimte niet hinderen;
- Zelfbeheer moet bijdragen aan een schone en veilige openbare ruimte;
- Zelfbeheer moet gebeuren in overeenstemming met beiden partijen en de geldende wet en regelgeving;
- Verwachtingen moeten over en weer helder zijn en worden vastgelegd in een contract;
- Zelfbeheer krijgt niet het karakter van verlenging van een eigen tuin;
- Er mag geen chemische onkruidbestrijding worden gebruikt, ook niet voor luizen, slakken of meeldauw bestrijding;
- Het plaatsen van objecten/bebouwing (zoals muurtjes, schuren etc.) is niet toegestaan, evenals het gebruik van bestrating materialen, palen, kunststof en grind;

3. AANBEVELINGEN

3.1 Aanpassing van de groenstroken

De groenstroken in eigendom van de gemeente Oldebroek zijn niet altijd geschikt voor zelfbeheer. Om de stroken geschikt te maken voor zelfbeheer moet er grondverbetering worden toegepast

ook de huidige beplanting wordt dan gerooid. Dit zal niet in alle gevallen noodzakelijk zijn. Met bewoners wordt onderzocht welke plan van aanpak van toepassing en wenselijk is op de groenstrook.

3.2 Wijzigingen gedurende de overeenkomst

Wanneer tijdens de duur van de overeenkomst wijzigingen aan het ontwerp noodzakelijk zijn, moet de gemeente via de contactpersoon van de afdeling Omgeving, hiervan op de hoogte worden gesteld.

Als er schade aan beplanting ontstaat door vandalisme of door bijvoorbeeld aanrijding dan is gemeente Oldebroek hiervoor verantwoordelijk. De kosten voor de aanschaf van nieuwe beplanting worden betaald door de gemeente.

4. FINANCIËN

4.1 Kosten voor de gemeente Oldebroek

Omdat de gemeente Oldebroek burgerinitiatieven wil stimuleren in het kader van 'Oldebroek voor Mekaar' zorgt de gemeente Oldebroek voor de financiële middelen om het zelfbeheer te realiseren. Voor zelfbeheer projecten heeft de gemeente Oldebroek voor de komende vier jaar een bedrag gereserveerd.

Om een goede basis te verkrijgen voor de eventuele nieuwe beplanting wordt de voorbereiding van het project, indien nodig, gedaan door de "groenmedewerkers" van gemeente Oldebroek. De medewerkers zorgen dat de plantvakken die gerenoveerd moeten worden, plantklaar gemaakt worden. Dit houdt in dat de oude beplanting moet worden verwijderd en dat er grondverbetering wordt toegepast.

De uren die hier mee gemoeid gaan, zijn jaarlijks opgenomen in de begroting. Hiervoor hoeven geen extra uren geraamd te worden.

De kosten die gemaakt moeten worden voor de uitvoering van de zelfbeheerprojecten kunnen (indien de straat of wijk de leeftijd van 34 jaar bereikt heeft= de theoretische vervangingstermijn openbaar wijkgroen) volledig betaald worden uit het beheerplan groen. Grondverbetering valt buiten deze kosten, indien dit moet gebeuren dan zal hier extra dekking voor moeten worden gevonden. De hoogte van deze kosten zijn afhankelijk van de omvang van het project. Zelfbeheer levert direct een jaarlijkse financiële besparing op. In de begroting levert zelfbeheer een besparing op van de jaarlijkse onderhoudskosten. Hoeveel bespaard wordt is mede afhankelijk van de tijdsduur van de zelfbeheerovereenkomst. Als initiatiefnemers voortijdig afhaken door welke omstandigheden dan ook dan komt het groen weer in onderhoud van gemeente Oldebroek. Dit is een risico wat gemeente Oldebroek neemt. Het voortijdig beëindigen van een zelfbeheerovereenkomst levert dus geen besparing op en kan het risico met zich meedragen dat er meerdere kosten worden gemaakt zonder dat de bewoners aan de slag gaan met groen. Uit ervaring met andere gemeenten blijkt dit niet vaak voor te komen. Bewoners zijn enthousiast en gaan graag met elkaar aan de slag.

5. UITVOERING

Middels advertenties, persberichten en de dagelijkse contacten met burgers over het onderhoud van het groen, zullen de verschillende belanghebbenden actief worden benaderd en gestimuleerd om groen in zelfbeheer te nemen. Verder wordt de werkwijze getoetst door de toezichthouder Groen en Landschap van afdeling Omgeving.

Aanspreekpunt bij gemeente Oldebroek is de eenheid beheer, afdeling Omgeving en de beleidsmedewerker Openbaar Groen afdeling Omgeving.